

Obsah

<i>Předmluva</i>	11
<i>Vysvětlivky</i>	14
<i>Úvod – Římské právo od starověku až po dnešní dobu</i>	15
1 Povaha římského práva 2 Římské právo ve světových dějinách 3 Význam římského práva pro soudobou společnost	
I. Ekonomický a sociální přehled	17
A. 4 Počátky Říma 5 Archaické období 6 Společenské rozpory. Civitas 7 Doba královská. Vznik státu 8 Raná republika. Územní výboje. Plebejsko-patricijské „vyrovnání“	
B. 9 Vývojové změny 10 Třetí století př. n. l. 11 Druhé století př. n. l. 12 První století př. n. l. 13 První století n. l. 14 Druhé století n. l.	
C. 15 Vývojové změny 16 Doba Diokleciánova a Konstantinova 17 Dominát ve 4. a 5. století 18 Zhroucení antického světa	
S t á t	
II. <i>Ústava</i>	42
A. 19 Gens 20 Curia. Tribus 21 Comitia curiata, centuriata, tributa. Concilia plebis 22 Suffragium. Auctoritas patrum. Contiones. 23 Rex 24 Magistratus. Potestas. Imperium 25 Consules. Praetor urbanus. Aediles curules. Quaestores 26 Censores. Dictator. Interrex. Decemviri 27 Tribuni plebis. Aediles plebis 28 Senatus	
B. 29 Vývojové změny 30 Populus Romanus. Civitas. Res publica 31 Comitia 32 Consules. Praetores. Aediles. Quaestores 33 Censores. Dictator. Tribuni plebis. Senatus 34 Princeps. Consilium principis	
C. 35 Vývojové změny 36 Dominus 37 Cives. Magistratus. Senatus	
III. <i>Správa</i>	58
A. 38 Ager publicus. Amicitia. Fetiales 39 Municipia. Coloniae. Latini 40 Foedera. Socii populi Romani 41 Aerarium. Exercitus	
B. 42 Vývojové změny 43 Italia 44 Provinciae 45 Aerarium. Tributum 46 Exercitus 47 Praefecti. Procuratores. A, ab 48 Roma. Italia 49 Provinciae populi Romani, provinciae Caesaris 50 Munera publica. Aerarium. Fiscus. Patrimonium principis, res privata principis 51 Stipendium. Tributum 52 Exercitus. Classis	
C. 53 Vývojové změny 54 Dominus. Dignitates. Consistorium. Militia 55 Provincia. Dioecesis. Praefectura. Civitates. Roma. Constantinopolis 56 Folles. Edictum de pretiis. Iugatio. Capitatio 57 Comitatus, limitanei. Scholae palatinae. Militia armata	

A. 58 Spory v rodovém zřízení. Talio 59 Soudní orgány – Praetor urbanus. Iudex, arbiter. Centumviri, decemviri 60 Trestní řízení – Consilium iudicum. Coercitio. Provocatio ad populum 61 Civilní řízení – Iurisdictio. Comitium. Actor, reus. Iurisconsulti, oratores 62 Procesní fáze – in iure, apud iudicem. Litis contestatio. Sententia 63 Legis actiones

B. 64 Vývojové změny 65 Soudní orgány – Praetor peregrinus. Aediles curules. Duoviri iure dicundo, praefecti iure dicundo. Consilium. Recuperatores. Iuridicus 66 Trestní řízení – Comitia. Quaestiones extraordinariae, quaestiones perpetuae. Cognitio extraordinaria 67 Civilní řízení – Formula 68 Formulový proces – Cognitor, procurator. Advocatus, orator. Indefensus. Latitans, absens. Vadimonium. Facultas postulandi 69 Actio. Iudicium 70 Interrogatio in iure. Praescriptio. Exceptio 71 Iusiurandum in iure. Transactio. Confessio in iure. Cautiones, satisfationes 72 Pluris petitio. Res litigiosa. Mors litis. Translatio iudicii. Probationes 73 Exekuce – Actio iudicati. Missio in bona. Venditio bonorum. Cessio bonorum. Distractio bonorum 74 Stipulatio praetoria. Missio in possessionem. Restitutio in integrum. Interdictum 75 Cognitio extraordinaria

C. 76 Vývojové změny 77 Soudní orgány – Praeses, iudex datus. Duoviri, defensor civitatis. Praefecti. Consistorium 78 Soudní řízení – Denuntiatio, libelli. Praesumptiones. Rescriptum. Supplicatio. Episcopalis audientia

Právo

A. 79 Ius Quiritium 80 Ius. Fas. Mos. Lex 81 Talio. Noxa. Damnum. Poena 82 Conubium 83 Negotium. Per aes et libram. Agere pro alio. Actio

B. 84 Vývojové změny 85 Ius publicum, ius privatum 86 Ius civile, ius honorarium, ius gentium 87 Ius naturale, ius signulare. Aemulatio 88 Fas. Mos. Consuetudo. Lex 89 Actio. Poena. Crimen. Delictum. Dolus. Culpa 90 Successio. Tempus 91 Negotium 92 Voluntas 93 Cognitor. Institor. Procurator 94 Condicio 95 Dies. Modus 96 Negotium vitiosum. Verba et voluntas. Animus 97 Error. Dissensus 98 Simulatio. Dolus. Metus

C. 99 Vývojové změny 100 Ius-leges. Delictum. Actio. Praescriptio. 101 Negotium. Insinuatio. Praesumptiones. Animus. Actio Pauliana 102 Condicio. Modus. Institor. Peculium

A. 103 Společenské třídy a rodová společnost 104 Patricii, plebs, clientes 105 Servi 106 Libertini. Patronatus 107 Cives Romani 108 Peregrini 109 Collegia. Sacerdotes

B. 110 Vývojové změny 111 Nobilitas 112 Plebei 113 Equites 114 Servi 115 Libertini 116 Cives Romani. Provinciales 117 Milites 118 Collegia

C. 119 Vývojové změny 120 Potentes. Honestiores. Curiales. Ecclesia 121 Humiliores. Patrocinium. Pagani. Haeretici. Iudaei 122 Coloni 123 Servi. Libertini 124 Cives. Barbari 125 Collegia. Piae causae

A. 126 Nefas. Consecratio 127 Lex XII tabularum 128 Poena, poena mortis. Socius 129 Coercitio 130 Delicta

B. 131 Vývojové změny 132 Dolus. Culpa. Casus 133 Crimina 134 Poenae 135 Delicta, delicta militum

C. 136 Vývojové změny 137 Crimina 138 Delicta

VIII. *Právo rodinné* 151

- A.** 139 Consortium. Agnatio. Familia 140 Paterfamilias. Patria potestas 141 Personae alieni iuris. Peculium 142 Adrogatio. Adoptio. Emancipatio 143 Matrimonium. Conventio in manum 144 Tutela impuberum, tutela mulierum. Cura
B. 145 Vývojové změny 146 Patria potestas. Peculium castrensae 147 Adrogatio. Adoptio. Emancipatio. Cognatio. Spurius 148 Matrimonium. Sponsalia 149 Dos 150 Lex Iulia et Papia Poppaea 151 Tutela 152 Cura
C. 153 Vývojové změny 154 Patria potestas. Peculium. Bona materna 155 Adrogatio. Adoptio. Emancipatio. Legitimatío 156 Matrimonium. Sponsalia. Concubinatus 157 Dos 158 Tutela. Cura

IX. *Právo dědické* 166

- A.** 159 Ercto non cito. Actio familiae erciscundae 160 Heredes 161 Hereditas, hereditas iacens. Usucapio pro herede 162 Testamentum 163 Legatum
B. 164 Vývojové změny 165 Testamentum per aes et libram, testamentum praeatorium, testamentum militis. Favor testamenti 166 Bonorum possessio 167 Heredis institutio. Substitutio. Codicilli 168 Exhereditatio. Bonorum possessio intestati. Querela inofficiosi testamenti 169 Beneficium abstinendi. Aditio hereditatis. Capacitas 170 Ius ad crescendi. Collatio bonorum. Separatio bonorum 171 Hereditatis petitio. Interdictum Quam hereditatem, interdictum Quam bonorum 172 Praelegatum. Regula Catoniana. Senatusconsultum Neronianum. Ademptio legati 173 Dies cedens (veniens) legati. Lex Furia, lex Voconia, lex Falcidia 174 Fideicommissum
C. 175 Vývojové změny 176 Testamentum. Exhereditatio 177 Successio ab intestato 178 Portio debita. Transmissio hereditatis. Collatio bonorum. Beneficium inventarii 179 Legata et fideicommissa. Capio mortis causa

X. *Právo věcné* 179

- A.** 180 Ager gentilicius, ager publicus. Precarium. Possessio 181 Heredium. Adsignatio. Ager limitatus. Res (nec) mancipi 182 Mancipium. Rei vindicatio 183 Mancipatio. In iure cessio 184 Usus auctoritas. Occupatio. Separatio. Accessio. Traditio. Derelictio 185 Servitutes. Ususfructus. Fiducia. Pignus
B. 186 Vývojové změny 187 Res. Pars. Instrumentum. Fructus 188 Possessio. Detentio 189 Dominium ex iure Quiritium. In bonis habere. Possessio vel ususfructus 190 Usucapio. Praescriptio longi temporis. Accessio. Occupatio. Thesaurus. Fructus 191 Successio. Traditio 192 Derelictio. Emptio ab invito. Publicatio. Confiscatio 193 Rei vindicatio. Actio negatoria. Actio Publiciana 194 Actio aquae pluviae arcendae. Actio finium regundorum. Cautio damni infecti. Operis novi nuntiatio. Interdictum quod vi aut clam 195 Communio pro indiviso. Actio communi dividundo 196 Servitutes, servitutes praediorum 197 Ususfructus, Usus. Habitatio. Operae 198 Ius in agro vectigali. Superficies. 199 Fiducia 200 Pignus. Hypotheca
C. 201 Vývojové změny 202 Res. Possessio 203 Dominium 204 Servitutes. Ususfructus. Emphyteusis 205 Pignus. Hypotheca

XI. *Právo závazkové* 201

- A.** 206 Sponsio. Manus iniectio. Vindex 207 Obligatio. Nexum 208 Fenus unciarum. Actio auctoritatis 209 Sponsio – stipulatio. Fides. Solutio
B. 210 Vývojové změny 211 Obligatio. Obligationes civiles, honorariae, naturales 212 Obligatio pro parte, Obligationes in solidum. Usurae. Dare facere praestare 213 Obligationes ex contractu: unilaterales, bilaterales, aequales, inaequales. Contractus 214

Stipulatio. Dictio dotis. Iurata promissio operarum. Expensilatio. Chirographum. Syngrapha 215 Mutuum. Commodatum. Depositum, sequester. Pignus 216 Emptio venditio 217 Locatio conductio 218 Mandatum 219 Societas 220 Permutatio. Aestimatum. Precarium 221 Negotiorum gestio. Pollicitatio. Votum 222 Pacta. Constitutum debiti. Recepta 223 Donatio 224 Iudicia bonae fidei. Interesse. Actio in factum 225 Condictio 226 Adpromissio. Mandatum qualificatum. Stipulatio poenae 227 Actiones adiecticiae qualitatis 228 Adstipulatio. Intercessio 229 Delegatio. Cognitor in rem suam. Cessio nominis 230 Casus fortuitus. Dolus malus. Culpa. Custodia. Perpetuatio obligationis 231 Mora 232 Solutio. Acceptilatio. Transactio 233 Novatio 234 Compensatio C. 235 Vývojové změny 236 Obligatio 237 Stipulatio 238 Obligationes re contractae 239 Emptio venditio 240 Locatio conductio 241 Mandatum. Societas. Communio 242 Actio praescriptis verbis. Contractus innominati 243 Conditiones 244 Donatio 245 Fideiussio 246 Cessio nominis 247 Dolus. Culpa. Diligentia 248 Mora 249 Solutio. Transactio. Novatio. Compensatio

XII. Právní normy a právní věda 236

A. 250 Lex 251 Lex (leges) XII tabularum 252 Leges publicae 253 Pontifices
B. 254 Vývojové změny 255 Leges 256 Edicta magistratum 257 Senatusconsulta 258 Constitutiones principum 259 Iurisprudentia. Iurisconsulti
C. 260 Vývojové změny 261 Leges – ius 262 Codex Theodosianus 263 Corpus iuris civilis. Codex 264 Digesta 265 Institutiones. Novellae 266 Iurisprudentia

Závěr – Právní romanistika 256

267 Další osudy římského práva 268 Glosátoři 269 Komentátoři 270 Recepte římského práva 271 Humanisté 272 Usus modernus pandectarum 273 Škola přirozeného práva 274 Škola historickoprávní 275 Pandektistika 276 Právní romanistika XX. století

Poznámky 263

Literatura 268

Ukazatel vybraných latinských termínů 277